

Siis läks Pelle õllekasse. Uksel ei olnud kedagi ja ta kõhkles enne pool sajandit, kui sisse läks, sest vanasti oli hoopis teistmoodi. Siis oli Marienburg uksel ja sisse ei pääsenud keegi, aga need, keda Marienburg tundis, pääsesid läbi, ülejäänud ootasid üheteistkümnest neljani, ja neid oli hea aknast vaadata, kui ise sees olid. Nüüd polnud mingit isu minna, sest see oli liiga lihtne, aga Pelle tegi siiski ukse lahti ja nägi pimedas koridoris kedagi enda poole tulemas, kuid see ei olnud Marienburgi vari, vaid mingi kühmus ja tatise ninaga sell, kelle ta alles siis ära tundis, kui nägi, et mehest jääb loik maha, ja temast endast samuti — see oli ta ise. Pelle läks edasi, peldikust mööda, selle vesi ei jäänud kunagi seisma, kusehais ajas silmad kipitama. Ta istus siis lõpuks oma lauda, taha vasakusse nurka, ja vahtis tükk aega tühja saali, ja vaatas vaimusilmas luuserit, kes talle alles peeglis vastu oli tulnud. Vanasti haises peldik kodusemalt. Pelle luges raha üle.

Mehed mängisid piljardit, Jürka ei pannud ta tulekut tähele. Kui lõpuks märkas, lõi ta kõigepealt kolm värvi järjest sisse ja ootas veel ühe löögi, näpp suus, ja seletas midagi ühele, kes mängida üldse ei osanud, ning tundus tole kõrval kuidagi eriti tähtsana, ja alles siis lonkis tagumisse vasakusse nurka, sitane käterätt õlal. Jürka tuli temani pool aastat, ja kui kohale jõudis, siis lõõtsutas.

„Mis ma toon, Pelle, kas suure või väikse?“ küsis Jürka.

„Too väike,“ ütles Pelle. Ta ajas senikaua sodi laualt maha, kuni Jürka õlle järel käis, leivapuru, küüslaugutükikesi, igasugu sitta, ta pööras laudlina teistpidi. Vanasti oli teine asi. Lagi ei olnud kollane nagu sitt ämblikuvõrkudega, muusika mängis, olid naised. Nüüd ei näinud aknast ka välja, seal seisis mingi auto. Kesse tahab istuda kollases keldris? Jürka pani kannu lauale. Pelle võttis suure lonksu, silmad kinni. Hapu, raisk.

„Ta on eilne õlu, ta võib veits hapu olla, aga ega ta sulle midagi äda ei tee,“ ütles Jürka.

„Jajah.“

Pelle pühkis käisega suu puhtaks. Jürka istus Pelle juurde maha. Ta ei mahtunud otse istuma, ta istus küljega, näolt veeresid higipiisad. Kui nii palju ei sööks, ei oleks nii palju muresid. Kui nii palju ei varastaks, ei oleks nii palju süüagi. Jürka hakkas kiilaks minema.

„Teeme ka pärast ühe mängu?“ küsis Jürka. Tal oli žetoon peos. Ta lõõtsutas ja puhus suitsu silma ja veeretask žetooni sõrmede vahel.

„Ma olen täna päev otsa tööl olnud, kellegagi pole mängida.“

„Jajah,“ ütles Pelle.

Ta jõi õlle lõpuni, see oli veel sitem kui enne. Ta uuris õlut vastu valgust, või mis valgust, vastu halli nii palju, kui sealt aknast tuli, sade oli sees ja ei paistnud läbi.

„Missa vaatad?“ küsis Jürka.

„Niisama,“ ütles Pelle.

„Vaata õlut?“

„Ma niisama vaatan,“ ütles Pelle.

„Ega seal võib sugu sees olla, aga ta nii sitt ei ole, et juua ei kõlba, ma tegin ise enne ka kaks kannu, polnd äda midagi.“

„Õlu on õlu,“ ütles Pelle.

Jürka oli eriliselt paks, tema nägu oli sama värvi mis keldri lagi, kollane, aga ilma ämblikuvõrkudeta, selle kollase asja seest paistsid kaks tibatillukest halli kelnerisilma, mis vilasid ringi nii, et üks jooksis ühele, teine teisele poole. Et keegi ilma arveta minema ei läheks. Jürkal on maks haige. Ta on selle sodiks joonud.

„Ma toon sulle veel ühe õlle,“ ütles Jürka.

Pelle vahtis vana kannu põhja, seal oli kõva sugu sees.

„Ma toon ilma prügita,“ ütles Jürka.

Pelle luges raha üle.

Jürka läks õlle järele. Pelle nuuskas nina, kõrval hakkas valus, sest tatt oli kõrva läinud.

„Ma toon sulle leivad kah,“ hõikas Jürka Pellele, Pelled läks summa meelest. Ta hakkas uuesti lugema.

„Ühed leivad kah,“ ütles Jürka läbi augu kokale. Pelle pani raha tasku. Kokk oli must vanaeit, lakkus augu taga sõrmi. Leivad korjab ta põrandalt kokku, sest ära ei visata midagi. Hommikused leivad olid õllekas pehmed. Õhtused olid needsamad, aga kivistunud ja juuksekarvadega.

„Pane küüslauku ka,“ ütles Jürka läbi augu ja kokk tegi suu lahti ning naeratas. Esimesi hambaid tal ei olnud.

Jürka tõi küüslauguga leivad ja peaaegu pooliku õlle.

„Pärast võiks ju ühe mängu teha,“ ütles Jürka. „Ega ma su käest raha ei taha.“

Tema käed värisesid.

„Mis see kokk korjas leiva maast või?“ Jürka tiris juuksekarva leiva seest välja. See oli hall karv. Pelled läks süda pahaks. Ta mäkerdas küüslauku leivale ja püüdis hammustada, aga hambad pörkasid leivalt tagasi.

„Järgmine kord paneb mütsi pähe, kui leiba põrandalt kokku korjab,“ ütles Jürka.

„Ta on vana jah,“ ütles Pelle.

Jürka veeretab žetooni sõrmede vahel. Pellele hakkas vist pähe, või ainult tundus nii, igatahes ei osanud need üldse mängida, kes mängisid. Väljas sadas vihma, keldris läks pimedamaks, üks ämblik kukutas end niiti pidi Pelle silmade ette, aga kui ta käega lõi, keris see end üles tagasi, nii kõrgele ta lööma ei ulatunud.

„Ega sa neid kätte ei saa,“ ütles Jürka.

Mingu perse. Pelle proovis leiba nii hammustada, et hammas alles jääks, nii võis tunnis ühe viiluga hakkama saada. Ta näris leiba külje pealt nagu koer. Ta võttis lonksu õlut otsa, see volksatas kõhus ja käis mööda soolikaid ringi, Pelle kuulatas hetkeks oma sisehäält, aga esialgu oli veel korras, kõht pidas vastu, kuigi midagi oli tunda. Sadu läks järjest kõvemaks. Vanasti oli teistmoodi. Jürka valas taga pangega vett õllevaati, aga teise ei valanud. Teine vaat oli kallim. Teine vaat oli uuem ka, seal ei olnud sagu sees. Esimene oli niikuinii perses, seda vesi enam ei rikkunud, maitse läks isegi paremaks, ja need, kes üheteistkümnest neljani järjekorras olid seisnud, olid rõõmsad, et sellegi kätte said. Siis oli Marienburg ukse peal.

„Me võiks ühe mängu teha, ega ma su käest raha ei taha. Mul pole niikuinii kellegagi mängida. Ma olen päev otsa niisama vahtind.“

„Ma maksan pool kinni,“ ütles Pelle.

„Ise tead.“

Pelle luges raha üle. Raha oli kortsus. Kahekümne viieline oli servast katki. Pelle pani selle lauale ja silus, vihm oli järele jäänud, Pelle vaatas õue, kas päikest ei tule, ja tegi käega lohaka liigutuse, kahekümne viieline läks pooleks. Oi puts.

„Toon sulle veel ühe õlle?“ küsis Jürka.

„Oota ma vaatan,“ ütles Pelle.

Ta luges raha veel kord üle. Pool mängu jäi puudu. Vanasti oli hoopis teistmoodi. Mehed istusid ümber laua ja rääkisid niikaua, kuni kõht lahti läks ja purju jäid, siis läksid sitale ja võtsid veel paar sanga, ja siis läksid koju või „Volgasse“, kui raha oli. Vanasti oli kõik teistmoodi. Jürka tõi talle ühe õlle veel. Pelle vaatas seda vastu valgust ja samal hetkel hakkas uuesti vihma sadama, nii et ta ei saanudki aru, kas oli sagu põhjas või ei olnud, sest pimedaks läks.

„Lähme või?“ küsis Jürka.

„Kuhu?“

„Piljardit mängima.“

Pelle läks kaasa, kuigi raha oli otsas. Ta maksis õlled ja leiva kinni ning võttis õlle lauda kaasa. Ta ei öelnud Jürkale, et raha on otsas. Ei olnud isu sellest rääkida. Makikast oli laua kõrval ja plärises. Jürka pani žetooni sisse, niikaua kuni Pelle kiid valis. Kiid olid ühtmoodi sitad. Ta valis kõige pikema, aga sellele ei jäänud kriit peale, kuulid kukkusid kolinal välja. Jürka teda ei näinud, ta oli laua taga upakil ja pani kuule peale. Pelle võttis teise kii, sellele jäi kriit peale, ta tegi otsa korralikult kokku ja lükkas pika kii Jürkale, aga sai kohe aru, et kii oli liiga kõver. Ta võttis pika kii endale tagasi. Jürka oli kuulid peale pannud.

„Löö lahti ka,“ ütles Pelle.

„Hää küll,“ ütles Jürka. Ta võttis selle kõvera, mille Pelle oli talle kogemata ette jätnud. Jürka lõi esimese löögiga kaks värvi sisse. Ei olnudki erilist isu mängida.

„Noh, sulle jäävad siis triibud,“ ütles Jürka.

Triibud olid kõik värvide taga. Pelle kõndis tiiru ümber laua ja jõi lonksu õlut, pani kannu ära ja üritas küünitada teisest otsast, aga kii libises ära.

„Kaks lööki,“ ütles Pelle ja istus nurka maha. Raha enam ei olnud. Õlu oli hapu, aga hakkas pähe, ta kriiditas kii otsa, kuid sellele ei jäänud midagi külge, kriit läks katki. Jürka lõi veel kaks värvi sisse. Pelled tuli kusehäda.

„Oota,“ ütles Pelle, „ma kusen.“

Jürka noogutas. Pelle läks peldikusse ja kuses. Ta luges renni kohalt kirju ja jäi neile nii mõtlema, et ei saanud enne millestki aru, kui tundis, et säärläheb märjaks. Ta oli endal soki täis kusunud. Pelle proovis astuda, jalg lirtsus. Kas on parem minna kusese sokiga ja teha nägu, et ei ole häda midagi, või on targem sokk minema visata ja püksisäärt nii hoida, et keegi paljast jalga ei näeks? Ta hakkas juba kusese sokiga minema, aga see lirtsus nii kõvasti, et Pelle pööras tagasi, võttis kinga jalast, hüples ühel jalal ja võttis soki ära ja viskas sitamajja. Nii pikalt ta ühel jalal seista ei jõudnud, aga kuidagi nadi oli jalga sitamaja põrandale panna, ja kui ta kinga poole küünitas, kaotas ta tasakaalu ja kukkus palja jalaga renni. Oi vittu! Nüüd oli ta üleni kuses. Pelle seisis mõnda aega niisama, jalg soojas rennis, ja vahtis ukse poole. Ta ei tahtnud vahele jääda, aga kedagi ei paistnud tulevat, sest õllekas oli tühi, mitte nigu vanasti. Pelle hüples kraanikausi juurde. See oli just nii kõrgele sätitud, et mugav oleks käsi pesta, Pelle polnud varem üritanudki sinna jalgu toppida. Ta ulatus hädavaevu jala kraani alla panna, aga kuradi raske oli vett peale keerata. Kui ta ettepoole küürutas, tuli meelde Edwin Moses, nüüd võis omal nahal tunda, mis tähendab see maa neljakümne kuue sekiga maha joosta, Pelle hingeldas.

Ta keeras vee jooksma ja lasi jala kusest puhtaks. Uks läks lahti ja sisse tuli nahkjopega kiilakas mees, keda Pelle nimepidi ei mäletanud, aga oli mitu korda näinud. Mees imestas. Ta jäi korraks uksele vahtima. Isegi vanasti ei olnud midagi sellist olnud. Tõenäoliselt oli Pelle esimene sellest ajast, kui õllekas pärast sõda lahti tehti, see tähendab mingi viiekümne aasta jooksul, kes õlleka peldiku kraanikausis jalga kusest puhtaks pesi. Mees kõhkleks.

„Tere,“ ütles Pelle.

Nahkjope noogutas ja läks edasi sitamajja. Pelle pani kinga jalga ja sidus paela kinni.

„Keegi on soki sitapotti kaotanud,“ ütles nahkjope ja ähkis.

Pelle läks saali. Jürka vaatas kella. Pelle läks tema juurde niimoodi, et jalga näha ei oleks, ja võttis oma kannust viimase lonksu.

„Sinu löök,“ ütles Jürka. Vihm oli järele jäänud.

„Kummad mul olid?“ küsis Pelle.

Ta oli kõik unustanud, ta kahetses, et ei olnud sokki jalga jätnud. Lirtsu- mist oleks märganud vaid ta ise, aga kui Jürka näeb, et tal sokki jalas ei ole, siis saab kõigest valesti aru. Või ütleb nahkjope hiljem, et ta läks peldikusse, tahtis käsi pesta, aga Pelle oli seal jalgupidi sees. Oi puts!

„Sul olid triibud,“ ütles Jürka.

Triipe oli seitse, nad olid veel kõik peal, Jürkal oli kolm värvi, kaks augu ees. Mingit isu ei olnud mängida. Vihma sadas nii kõvasti, et pritsis aknast sisse. Pelle lõi. Ta lõi ühe sisse ja ühe mööda ja otsis kriiti, et otsa kriiditada, aga see oli katki. Ta kallask oma kannu suhu tühjaks, seal oli viimane hapu tilk. Tundus, et Jürka vahib ta jalga.

„Mis sa vahid,“ ütles Pelle, „sinu löök.“

Jürka lõi kaks oma kuuli sisse. Tal oli veel üks peal. Pelled oli sinine triipe ees. Ta sihtis korralikult, suus oli hapu õlle maitse ja ninna tuli kusehais, ta ei olnud oma jalga vist korralikult puhtaks saanud, ja millegipärast oli tunne, et ka teine jalg on märg, aga kahte jalga ei ole ju võimalik korraga täis kusta, ta keskendus pallile ja sihtis kenasti auku, ja nägi möödamannes Jürka jämedat nina, mis meenutas lonti, ja millegipärast nuhutas ta sellega nagu loom, ja just sellel hetkel, kui Pelle lõi, nägi ta hoopis Jürka tühme silmi, mis vilasid mööda Pelle püksisääri alla nagu tema omaenda kusi, ja just siis, kui Pelle lõi, kuulis ta Jürka hingeldavat häält:

„Sa oled soki ära kaotanud, Pelle.“

Pelle lõi musta sisse.

„Sina võitsid,“ ütles Pelle.

Ta sirutas käe, aga Jürka vahtis ikka veel tema jalga.

„Ma kusesin soki täis ja viskasin minema,“ ütles Pelle.

Jürka sirutas käe. Käsi oli higist niiske ja lõtv. Pelle viskas kii lauale. Ta tõmbas taskust raha, aga see oli üks pool kahekümne viiekast, mille ta enne puruks oli rebinud. Teist ta ei leidnudki. Ta tundis, et läheb näost üha punasemaks, sest nahkjope tuli järgmist mängu üles panema, ja tal oli ilme, justkui kavatses ta rääkida midagi sellest, mida ta varem oma elus näinud ei olnud. Pelle hakkas vaikselt ära kõndima.

„Mis sul täna viga on?“ küsis Jürka. Pelle peaaegu ei kuulnudki ta häält.

„Ma toon sulle homme pool mängu ära,“ ütles Pelle ja kõmpis ukse poole. Pea oli tühi, ta nägi värvitud kollaseid seinu ja hetkeks isegi meenutas soojalt ämblikku, kellele ta rusikaga pihta ei saanud, ja haistis veel korra kuselõhna, kui peldikust mööda läks, ja mõtles, mida ta peab naisele ütleva, kui koju jõuab, ja et isegi kui sokipood veel lahti oleks, ei julgeks ta sealt neid varastada, sest seda, mis sokiga tegelikult juhtus, polnud tal mingit isu seletada.

Ta jõudis uksest välja. Oli juba pime. Vihma hakkas tibutama ja siis sadas päris kõvasti. Pelle seisis veel hetke õlleka ees ja vahtis maha. Lombist nägi ta omaenda nägu. Ta lõi lombi jalaga laiali ja vesi pritsis kaugele. Ta lõi veel mitu korda, ja iga kord, kui lomp uuesti täis sai, oli see väiksem kui enne, kuid nii palju, kui ta ka vees jalgupidi ei trampinud, nägi ta sealt lõpuks ikka omaenda tigidat nägu.